

Versterken sociale basis

Samenhang voorliggend veld en
geïndiceerde zorg

Werksessie Commissie Samenleving

20 maart 2024

Agenda

1. Opening door Claartje Berns, programmamanager sturen op zorg voor nu en straks

2. Situatieschets sociale basis inclusief voorliggend veld

➤ Rol partners waaronder Sociaal Team

3. Wat gaat nu goed, wat kan beter?

} Lieke van der Meulen
Senior beleidsadviseur sociale basis

4. Samenhang met de geïndiceerde zorg /inkoop

5. Wat doen we/is nodig om het beheersbaar en betaalbaar te houden?

} Claartje Berns

Vragenronde 1

6. Data analyse Jeugdzorg 2019-2022 Gouda

} Froukje Pronk en Leonie Lubbersen (van Dam Datapartners)

7. Afsluiting

} Claartje Berns

Vragenronde 2

Sociale basis

Ambitie

Gouda is een inclusieve en sociale stad en houdt daarnaast de zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar voor de inwoners die dat nodig hebben.

- Versterken sociale basis inclusief voorliggend veld

Sociale basis

Vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooien en ontspannen zodat mensen kunnen samenleven en meedoen.

- Voldoende steun in het gewone leven
- Voorkomt zwaardere en duurdere ondersteuning

Situatieschets Sociale Basis in Gouda

Zelfredzaam en samenredzaam

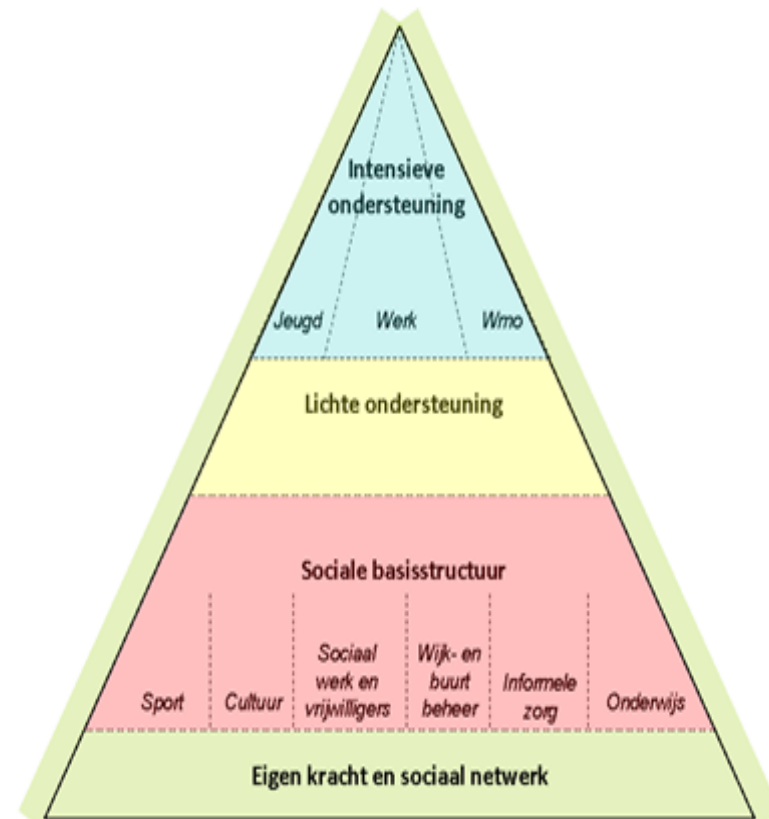
- Sociale basisinfrastructuur (onderwijs, sport, cultuur etcetera)
- Extra ondersteuning geboden zonder indicatie (lichte ondersteuning)
 - Sociaal Team Gouda hierin grootste partner binnen Gouda

Wat doen we al?

Versterken de sociale basis al met vele activiteiten (in de memo bijlage 1)

- **Participatie in de buurt**
- **Sociale netwerken en laagdrempelige hulp**
- **Mentale gezondheid jongeren**
- **Preventie bij scheidingen**
- **Community building (Buurt aan Zet)**

Wat gaat er goed in de sociale basis?

- Impuls door (landelijke) programma's
 - Gezond en actief leven akkoord (GALA)
 - Nationaal programma onderwijs (NPO)
 - Buurt aan Zet (community building)
 - Sturen op zorg voor nu en straks
- Samenwerking partners met allen hun eigen expertise en doelgroep met divers aanbod
- Korte lijnen uitvoering, beleid en subsidiepartners
 - Integraal en domeinoverstijgend

Wat kan beter?

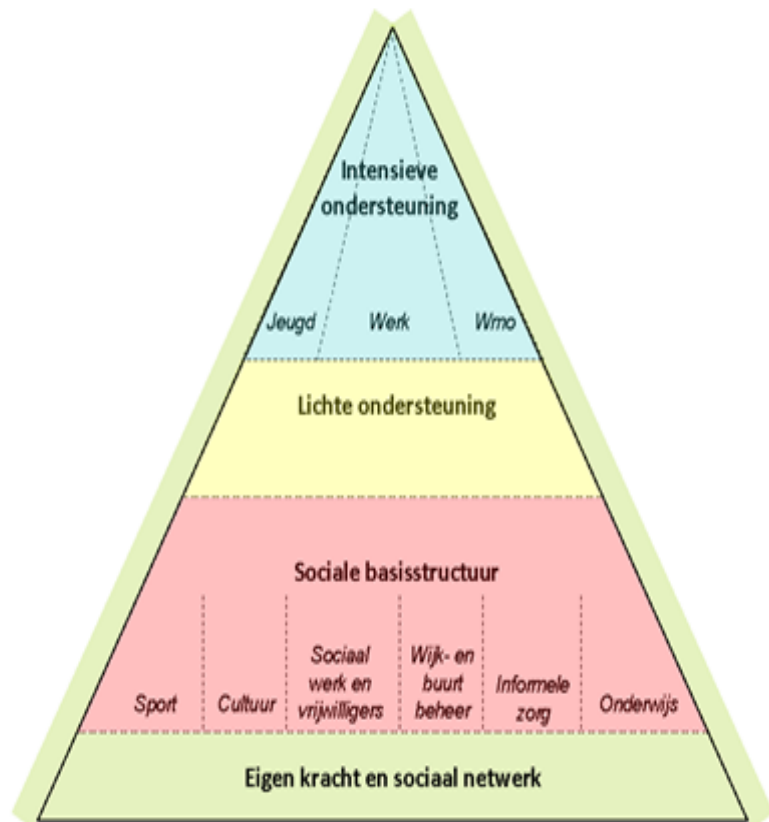
- Huidige inzet in het versterken van de sociale basis borgen met een duurzame preventieaanpak
 - Tijdelijk geld geeft impuls, maar is ook eindig
 - Tijdig acteren op maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Ambtelijke denkrichting voor nog duurzamere en effectievere inzet

- Focus op impact
- Wijkgericht
 - Samen met en aansluiten bij (de leefwereld van) inwoners en hun sociaal netwerk (community)
 - Benutten van data
 - Differentiëren indien nodig
 - Blijvend inzetten op nauwe samenwerking met en tussen partners (verbinding uitvoering en beleid)

Samenhang sociale basis-geïndiceerde zorg

- Beweging naar de sociale basis nodig

‘Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig’

‘Een onsje welzijn, scheelt een kilo zorg’

- Geïndiceerde zorg beschikbaar voor inwoners die dat nodig hebben
- Kwalitatief goede, passende, beschikbaar, toegankelijke en betaalbare geïndiceerde zorg

Geïndiceerde zorg, waar staan we nu?

Wmo

- 2023: 5.384 unieke cliënten met één of meer Wmo-maatwerkvoorzieningen
- Kosten: ongeveer 16 miljoen op jaarbasis
- Aantal unieke cliënten is ten opzichte van 2022 nagenoeg gelijk
- MAAR: Dubbele vergrijzing Gouda: de groep 65 plussers wordt groter + levensverwachting neemt toe
- En: Het aantal potentiële professionele en informele hulpverleners neemt af

Jeugdzorg

- 2023: bijna 2.000 Goudse kinderen 0 - 18 jaar met jeugdzorg -> 1 op 7,3 kinderen heeft jeugdzorg
- Kosten: ongeveer 28,5 miljoen op jaarbasis
- Lichte daling van de aantallen, na stabilisatie kosten nu weer toename zichtbaar
- Landelijk: Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario Kind en Gezin + bezuiniging!

Hoe houden we geïndiceerde zorg beschikbaar en betaalbaar?

In Gouda sinds 2021: Programma sturen op zorg voor nu en straks, voorheen Programma Sturen op Kosten (SOK)

Wmo

- Ambitie afvlakken verwachte kostenstijging tot 2040 als gevolg van dubbele vergrijzing
- Ambitie stabilisatie gemiddelde kosten per cliënt (begeleiding, dagbesteding, hulp bij huishouden)

Jeugdzorg

- Ambitie 1 op 8 in 2024 niet op koers + financiële gevolgen. Daarom analyse jeugdzorgcijfers 2019-2022

Waar kunnen we op sturen?

1. Voorkomen/uitstellen instroom -> stevige sociale basis noodzakelijk
2. Zwaarte van zorg (minder lange of zware trajecten)-> bevorderen afschalen en uitstroom zorg
3. Inkoop zorg -> efficiënter en/of effectiever vormgeven

Maatregel Wmo	Wat is het?	Wat levert het op?	Wat is er/ is nodig in de sociale basis
Versterken kwaliteit toegang Wmo	- Gedragswetenschapper - 4- ogen principe en toetser - Richtlijnen/ handvatten indicatiestelling - Kennistrainingen bv. Wlz	Voorkomen/uitstellen instroom Afname zorgzwaarte	-(Uitbreiding van het) laagdrempelig, vrij toegankelijk aanbod (bv ontmoetingscentra, Bruisnest, scootmobielpools) -Licht langdurige ondersteuning Sociaal Team -Mantelzorgers en vrijwilligers
Versterken voorlichting, informatie en advies	Inwoners voorzien van informatie over 'ouder worden' en helpen bij het (tijdig) anticiperen op deze levensfase	Voorkomen/uitstellen instroom Afname zorgzwaarte	-Ouderenvoorlichters (uitbreiding wenselijk) -Onafhankelijke Client Ondersteuning -Sociaal raadslieden -Mantelzorgers en vrijwilligers
Langer indiceren	Afgeven van een indicatie voor langere tijd wanneer verwacht wordt dat situatie niet verandert	Meer rust bij inwoners en minder herindicaties (minder ambtelijke capaciteit)	

Maatregel Jeugd	Wat is het?	Wat willen we bereiken?	Wat is er/ is nodig in de sociale basis
Samenwerking huisartsen	Jeugdconsulent in huisartsenpraktijken	Voorkomen instroom	-Basis GGZ Sociaal Team -Opvoedondersteuning ST, CJG en Kwadraad
Onderwijs-jeugdzorg	Focus op normaliseren Richtlijnen/werk-afspraken/scholing	Voorkomen instroom	-Schoolcontactpersonen Sociaal Team (bestendigen!) -Brede school
Maatwerk-indiceren	Kortere indicaties product begeleiding	Afname zorgzwaarte	Preventieve ondersteuning/ ontzorgen en ontlasten (zorgoppas, steunouder, samen oplopen)
Goudse aanpak scheidingen	Website scheidingplein/Villa Pinedo	Voorkomen instroom Afname zorgzwaarte	-Inzicht aanbod via Scheidingsplein.nl -Extra aanbod Villa Pinedo -Pilot relatietherapie en Gouds alternatief gezinsadvocaat
Ervarings-deskundigen	Ervaringsdeskundigen betrokken bij aanvragen jongeren 12-18 jaar	Afname zorgzwaarte	-Preventief aanbod voor jongeren sport en cultuur -Aanpak mentale gezondheid jongeren
Actieonderzoek Instituut Publieke Waarden	Aanpak VO leerlingen om vroegtijdig (mentale) problemen de baas te worden	Voorkomen instroom Afname zorgzwaarte	-Aanbod in/rondom het VO -Aanpak mentale gezondheid jongeren

Maatregel Wmo en Jeugd	Wat is het?	Wat levert het op?	Wat is er/ is nodig in de sociale basis
Integrale toegang	Integrale benadering hulpvraag. Een huishouden een plan een regisseur	Betere kwaliteit van zorg Meer tijd meer resultaat voor de inwoner	Korte lijn met het Sociaal Team, vragen ondervangen in het voorliggend veld
Casemanagement Wmo en jeugd	Meer contact met bestaande cliënten Wmo en jeugd	Betere kwaliteit van zorg Afname zorgzwaarte Bevorderen uitstroom	(Uitbreiding van het) aanbod voorliggend veld. Goede samenwerking zorgaanbieders en aanbieders ondersteuningsaanbod sociale basis
Nieuwe inkoop Jeugd en Wmo	Segment gebaseerde inkoop van geïndiceerde zorg Wmo en Jeugdwet	Betere kwaliteit van zorg Afname zorgzwaarte Bevorderen uitstroom	(Uitbreiding van het) aanbod voorliggend veld. Goede samenwerking zorgaanbieders en aanbieders ondersteuningsaanbod sociale basis
Verlenging pilot Huur en Buur Gouda	Particuliere verhuur van woonruimte aan jongeren met professionele en informele ambulante ondersteuning	Doorstroom en uitstroom jeugdhulp met verblijf en voorkomen dak- en thuisloosheid	Sociale cohesie. Bereidheid van inwoners om woonruimte te verhuren en (kwetsbare) jongeren te helpen bij het 'op eigen benen gaan staan'

Vragen?

➤ Tijd voor vragen!

Data-analyse jeugdzorg

- Sociale basis en voorliggend veld van cruciaal belang om druk op de jeugdzorg te verlagen
- Eind 2022: doen we de juiste dingen, is het voldoende?
- Data-analyse cijfers over de periode 2019-2022
- Inmiddels beeld van 2023:
 - Daling aantallen naar 1 op 7,3
 - Toename gemiddelde kosten per kind (verklaring: voornamelijk afname bij lichtere vormen (vaak minder dure) vormen van hulp)

Analyse jeugdzorgcijfers 2019 - 2022

Gouda

Voorstellen

Froukje Pronk

Leonie Lubbersen

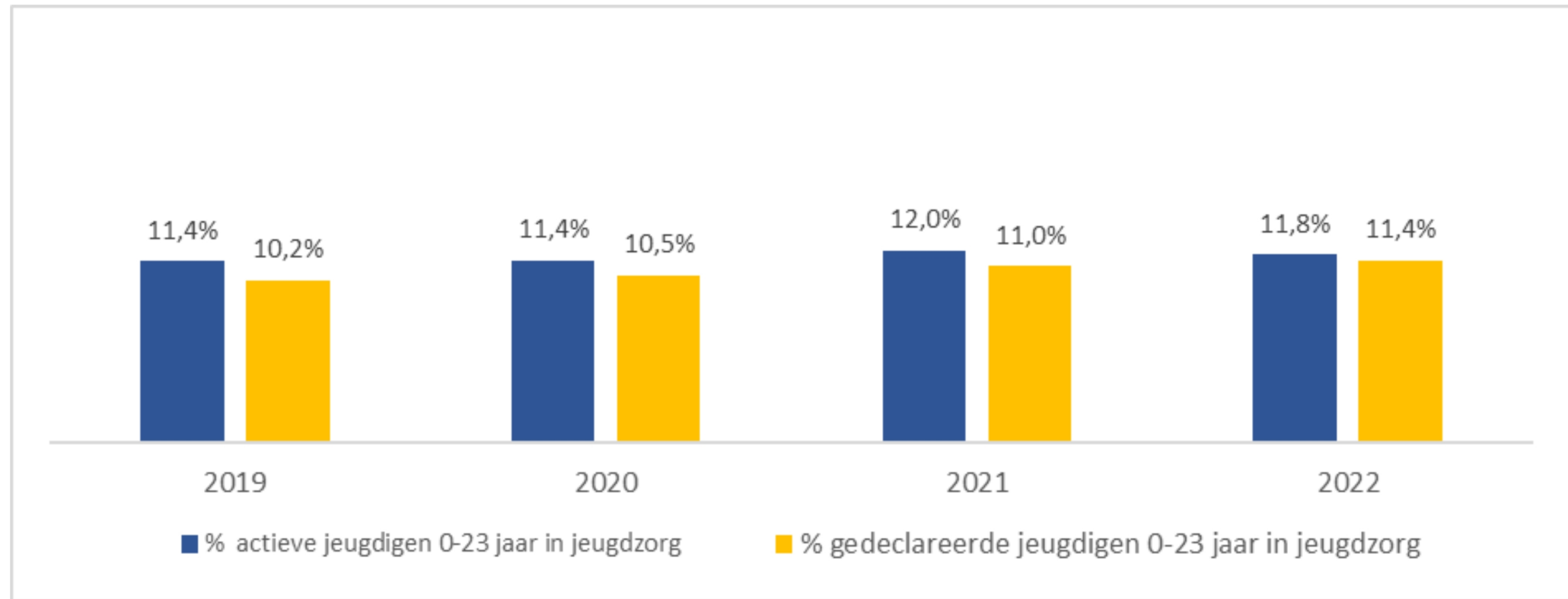

Aanleiding

- Geen significante daling in jeugdzorggebruik 2019-2022 ondanks ingezette interventies
- Hoe verhoudt Gouda zich t.o.v. de landelijke cijfers en vergelijkbare gemeenten?

Ambities programma Sturen op zorg

1. Het aantal jeugdigen in jeugdzorg verminderen van 1 op 7 (14,3%) in 2020 naar 1 op 8 (12,5%) in 2024

Ambities programma Sturen op zorg

Jaar	Reëel gemiddelde gedeclareerde waarde per cliënt	Reëel verschil t.o.v. jaar ervoor
2020	€ 11.619	- 0,07%
2021	€ 11.904	+2,45%
2022	€ 11.232	- 5,65%
Vershil 2020-2022	-€ 395	-3,33%

Analyse kostenontwikkeling: onderscheid kostendrijvers

$$\text{Kosten} = \begin{array}{l} \text{Aantal cliënten} \\ \times \\ \text{Kosten per cliënt ('zorg per cliënt')} \\ \times \\ \text{Prijsstijging (indexatie)} \end{array}$$

jaar	Samengestelde prijsindex*
2022	4,16%
2021	1,99%
2020	3,15%
2019	3,26%
2018	2,85%

8,63%

* Bron: OVA, Gecombineerde Loon- en prijscomponent, toegepast met 1 jaar vertraging en deze indexatie is zowel lokaal als regionaal gehanteerd

	2019	2020	2021	2022
Kosten*	€ 22.615.553	€ 23.099.230	€ 24.617.889	€ 23.969.240
Kostenverschil t.o.v. jaar ervoor		+2,14%	+6,57%	-2,63%
Kostenverschil t.o.v. 2020				+3,77%
Kostenverschil t.o.v. 2019				+5,99%

De totale kostentoeename komt door een toename in cliënten.	Aantal cliënten: 2020 – 2022: 7,34% 2019 – 2022: 9,72%
De kostenafname in 2022 t.o.v. 2021 komt door een afname in kosten per cliënt.	Kosten per cliënt 2021 – 2022: -5,65%

*alle kosten zijn gecorrigeerd voor inflatie

Reële ontwikkeling per type jeugdzorg

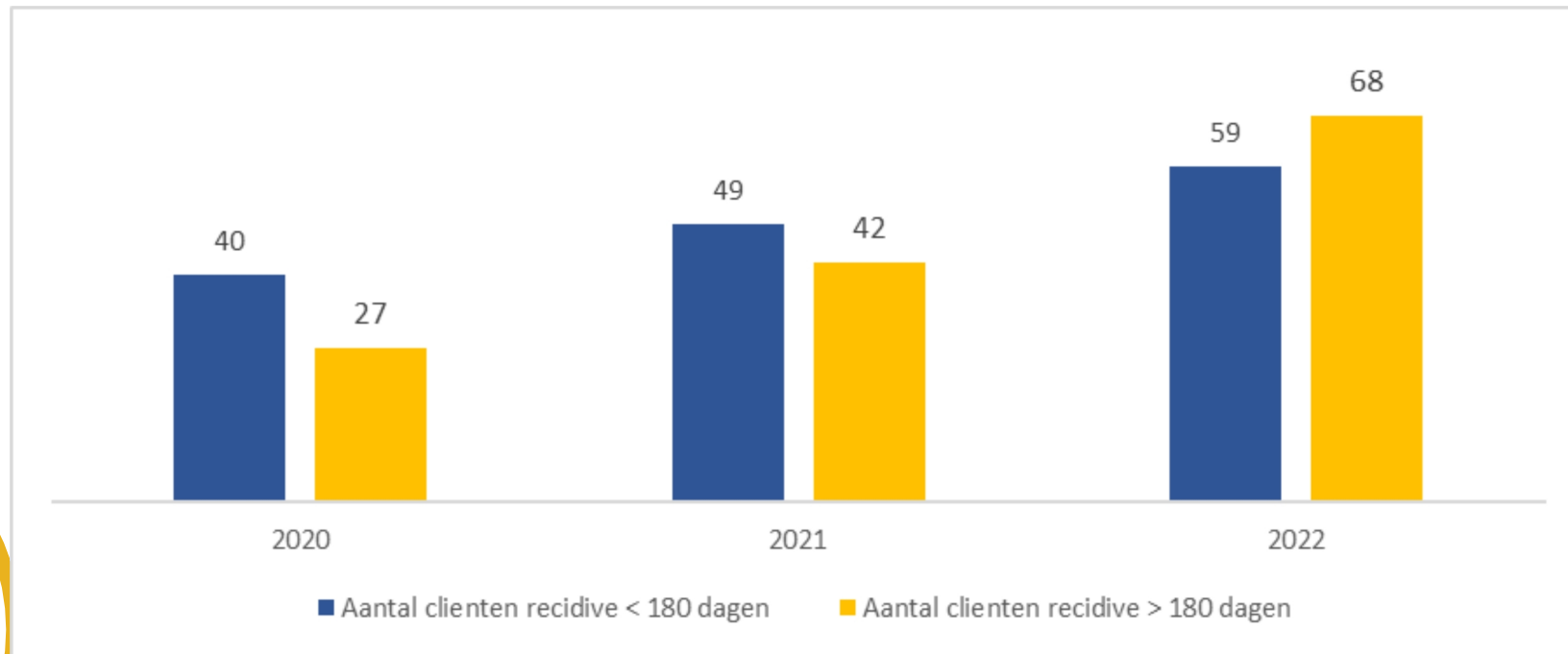
2019-2022

	Type jeugdzorg	Percentage van totale kosten	Kostenverschil 2019-2022	Verklaring kostenverschil
Grootste kostenstijging 2019-2022	Gezinsgericht	7,2%	+77,7%	Toename cliënten
	Dagbehandeling groep	7,5%	+53,7%	Toename kosten/cliënt
	Residentieel verblijf	7,4%	+39,0%	Toename cliënten
	Individuele behandeling	16,0%	+28,7%	Toename cliënten
Grootste kostendaling 2019-2022	GGZ ambulant	17,1%	-17,1%	Afname cliënten + afname kosten/cliënt
	Jeugdbescherming en jeugdreclassering	7,4%	-2,0%	
Grootste kostenposten	Individuele begeleiding (€ 4,5 mln)	17,4%	+ 2,0%	
	Individuele behandeling (€ 4,1 mln)	16,0%	+ 28,7%	

Zorgstapeling

- Veel zorgstapeling:
 - In 2019 had 58% van de cliënten 2 of meer toewijzingen. In 2022 61%.
- Ongewenste stapeling:
 - Ongewenste stapeling van jeugdhulp verblijf inclusief behandeling met jeugdhulp ambulant komt voor (66-97 keer), maar hier is sprake van een afname in 2022.

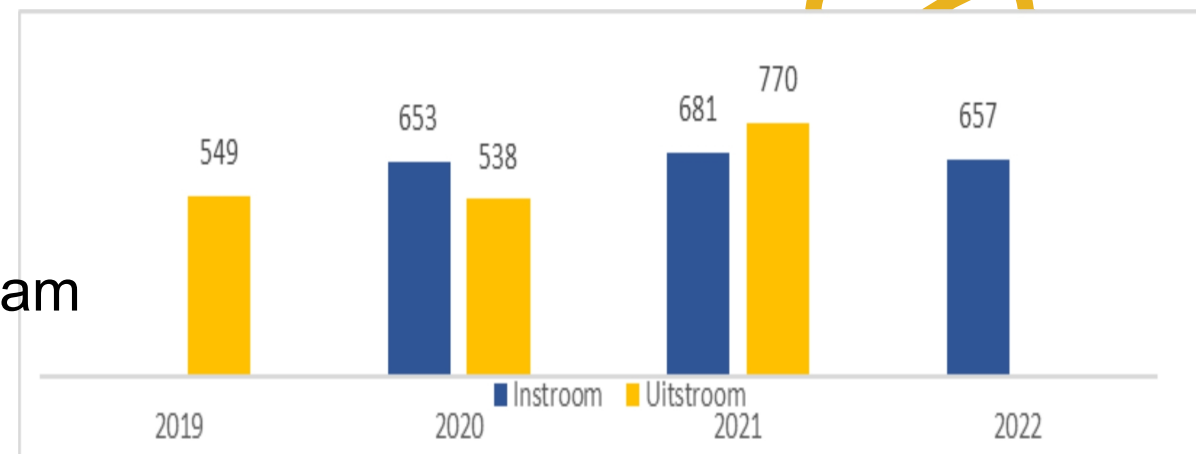
Recidive

Vergelijking met andere gemeenten en landelijke trends

Percentage jeugdigen tot 23 jaar met jeugdzorg

- Hogere aantallen jeugdige inwoners in jeugdzorg ten opzichte van buurgemeenten
- Positieve trend: Geen toename (%) jeugdigen in zorg (CBS), bij buurgemeenten wel
- Geen verklaring voor het verschil door:
 - Sociaal economische situatie
 - Mate van stedelijkheid
- Wel mogelijke verklaring door:
 - Aandacht voor laagdrempelige toegang
- Positieve trend: Tegenovergesteld aan landelijke trend van minimale uitstroom, nam de uitstroom in Gouda juist toe →

Kansen

- Meer grip op medische verwijzers
- Met normenkader meer grip op wachtlijsten en aantal toewijzingen per cliënt
- Met GI-regisseur meer grip op verwijzingen jeugdbescherming & jeugdreclassering
- Verder onderzoek naar toename in kosten per cliënt in bepaalde typen jeugdzorg, toename recidive, zorgstapeling & wachtlijsten
- Versterk contractmanagement
- Verbinding jeugdzorg met onderwijs, jeugdgezondheidszorg en bestaanszekerheid versterken. Integraal werken!

Afsluiting

- Stappen naar aanleiding van uitkomsten
 - Samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen (GI)
 - Samenwerking met de huisartsen
 - Zorgstapeling en recidive
 - Versterken sociale basis en voorliggend veld

Vragen?

➤ Tijd voor vragen!

